

Messadi pertuccont revisiun dalla constituziun communal ed elecziun dad ina representaziun dil parlament ella cumis- siun dalla constituziun

Preziau signur president dil parlament
Stimadas parlamentarias, stimai parlamentararis

Alla votaziun all'urna dils 22 da settember 2013 ha la cuminonza da votants all'urna approbau la constituziun dalla nova vischnaunca, che fuorma la basa legala dalla vischnaunca dad Ilanz/Glion dapi l'entrada en vigur dalla fusiun da vischnauncas per igl 1. da schaner 2014. Tier l'elaboraziun dalla nova constituziun eran las disposiziuns dil contract da fusiun dils 16 da november 2012 ligiontas. Biaras disposiziuns han in effect direct sin il cuntegn dalla constituziun; q.v.g. ellas ein flessegiadas senza midadas ella nova constituziun. Sco successura legala sa la vischnaunca fusiunada da principi buc adattar il contract da fusiun sur sesezza.

Ella cumposiziun sebasava la constituziun en emprema lingia sin la schinumnada constituziun da muster dil cantun. Aschia ei vegniu segirau, ch'il dretg surordinau vegni risguardaus. Nua che novas disposiziuns, ch'eran buca gia regladas el contract da fusiun, eran necessarias, han ins s'orientau agl exempel dalla vischnaunca dad Arosa, ch'era fusiunada da cuort, resp. dad autras vischnauncas grischunas cun in parlament communal.

Ferton ein sis onns d'experientscha avon maun. Biaras disposiziuns dalla constituziun ein secumpro-
vadas, autras han, muort las experientschas fatgas, da basegns d'ina revisiun. In'adattaziun ei denton
mo pusseivla tier talas disposiziuns, ch'ei buca tangadas dil contract da fusiun. Sco exempel seigi la
formulaziun buca clara resp. las disposiziuns muncontas pertuccont l'approbaziun da projects
d'investiziun entras il parlament communal e la cuminonza da votants all'urna indicadas.

Disposiziuns transitoricas per ils onns 2014–2021

Per la procedura electorala dallas autoritads communalas, oravontut dil parlament, han ins creau dis-
posiziuns transitoricas (art. 59 e 60), che han validad ad interim per las empremas duas periodas da
legislatura. Las disposiziuns tier quei eran vegnidas fixadas el contract da fusiun.

Motiv per la regulaziun temporalmein limitada era, da crear in impegn per la fasa d'entschatta dalla
nova vischnaunca, il medem mument da signalisar, ch'il sistem sa eventualmein vegnir reponderaus
ed adattaus suenter empremas enconuschientschas. La secunda legislatura finescha il december
2021. Sche las disposiziuns duein vegnir adattadas arisguard il model, la cumposiziun, la grondezia, il
modus d'elecziun ni ulteriuras damondas, sto quei process uss entscheiver, per ch'ei seigi sclariu sil
pli tard il secund quartal 2021, co las elecziuns dallas autoritads per la perioda da legislatura
2022–2025 vegnan menadas atras. Igl ei era pusseivel, ch'ei vegn suttamess alla cuminonza da vo-
tants all'urna ina votaziun da variantas.

Nova lescha da vischnauncas dil cantun

In ulteriur impuls per la revisiun dalla constituziun communal dat la nova lescha da vischnauncas dil
cantun Grischun, ch'ei entrada en vigur igl 1. da fenadur 2018. Las vischnauncas vegnan animadas da

surluvrar l'atgna constituziun tenor las midadas el dretg surordinau. Cheutier ei era ina nova constituziun da muster dil cantun avon maun.

Engaschament cumissiun dalla constituziun

Per che la discussiun davart las experientschas fatgas ed il project per la revisiun dalla constituziun communal se basi sin plirs meinis, ha la suprastanza communal decidiu, d'engaschar ina cumissiun dalla constituziun. Quella duei consistier da nov commembers. Tier la cumposiziun dalla cumissiun eis ei da prender risguard d'ina representaziun equilibrada, che risguarda criteris sco vegliadetgna, fracziuns, schlatteina etc. Ulteriuramein eis ei per la suprastanza communal d'impurtonza, ch'era il parlament communal vegn risguardaus naven dall'entschatta ella discussiun davart la revisiun e sa purtar sias experientschas. Perquei fa la suprastanza communal la proposta al parlament communal, d'eleger ina representanza da treis parlamentararis ella cumissiun dalla constituziun. Ils ulteriurs sis commembers vegnan elegi dalla suprastanza communal. La cumissiun, che secusseglia per mauns dalla suprastanza communal, vegn accumpignada d'ina persuna giuridica dil fatg.

Procedura revisiun constituziun communal

cu	tgi	tgei
19 da fevrer 2020	parlament communal	consentiment d'examinar ed elaborar in project per la revisiun dalla constituziun communal sco era elecziun dalla representanza dil parlament communal ella cumissiun dalla constituziun
28 da fevrer 2020	suprastanza communal	publicaziun fegl official cun appel al pievel d'annunziar persunas interessadas per la cumissiun dalla constituziun
10 ni 31 da mars 2020	suprastanza communal	engaschament dalla cumissiun dalla constituziun cun surdada dall'incarica
avrel tochen settember 2020	cumissiun dalla constituziun	analisa dalla situaziun actuala ed elaboraziun d'in sboz per la revisiun dalla constituziun
october 2020	suprastanza communal	sera d'informaziun e cooperaziun publica
november 2020	cumissiun dalla constituziun	surluvrar il sboz dalla revisiun dalla constituziun sin fundament dalla cooperaziun (consultaziun)
17 da november 2020	suprastanza communal	approbaziun dil sboz per mauns dil parlament communal
december 2020/ schaner 2021	parlament communal	approbaziun dil sboz per mauns dalla cuminonza da votants all'urna
7 da mars 2021	cuminonza da votants all'urna	votaziun davart la revisiun dalla constituziun
13 da zercladur 2021	cuminonza da votants all'urna	elecziuns communalas

La procedura ei provisorica e da definar la finala ensemen cun la cumissiun.

Proposta

Muort las explicaziuns precedentas fa la suprastanza communal suandontas propostas al parlament communal:

- consentiment d'examinar ed elaborar in project per la revisiun dalla constituziun communal;
- elecziun da treis commembers/-ras dil parlament communal ella cumissiun dalla constituziun.

Ilanz/Glion, ils 20 da schaner 2020

Suprastanza communal Ilanz/Glion